

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และพัฒนาการทางเพศ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการได้รับอิทธิพลในการเจริญของต่อมเพศที่มีการทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ และการผลิตฮอร์โมนเพศที่เกิดขึ้นนั้น ส่งผลให้วัยรุ่นมีลักษณะการแสดงออกตามบทบาททางเพศของชายและหญิง มีแรงขับทางเพศที่ทำให้มีการเกิดอารมณ์ทางเพศเกิดขึ้น (สุชาติ โสมประยูร, วรณี โสมประยูร, ทวี อนันตกุลนที และสุนิสา เล็กอุทัย, 2546) วัยรุ่นจึงให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความกังวล หงุดหงิด อายุมองหน้า ต้องการเรียนรู้เรื่องเพศทั้งของตนเองและเพศตรงข้าม ต้องการมีกลุ่มเพื่อน และมีการคบเพื่อนต่างเพศเพิ่มมากขึ้น (วิทยากร เชียงกูล, 2552) ประกอบกับสภาพสังคมปัจจุบัน ที่ทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลในเรื่องเพศได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ในรูปแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม จะทำให้วัยรุ่นเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศที่บิดเบือนไป เกิดการเลียนแบบ และมีพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศในแง่มุมต่าง ๆ เช่น มีการแต่งกายยั่วยวนเพื่อให้ดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้าม มีการคบเพื่อนต่างเพศ และนัดพบอยู่ด้วยกันเพียงลำพังกับเพศตรงข้าม เป็นต้น

จากการรายงานการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ของสถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับกองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกและคู่แรกครั้งแรกของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จำแนกตามเพศ พบว่า เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วถึงร้อยละ 9 ในเพศชาย และร้อยละ 8.9 ในเพศหญิง มีเพศสัมพันธ์กับคู่แรกเป็นคู่อภิเษกหรือแฟน ร้อยละ 83.3 และมีการใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 54.4 มีจำนวนคู่แรกที่มีเพศสัมพันธ์ที่ผ่านมาโดยเฉลี่ยเพียง 1 คน ร้อยละ 72.5 ในเพศหญิง ร้อยละ 59 ในเพศชาย และสัดส่วนของนักเรียนชายที่มีจำนวนคู่แรกมากกว่า 1 คน มีมากกว่าในกลุ่มนักเรียนหญิง และอายุนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยเฉลี่ย มีอายุประมาณ 13 ปี พวอายุน้อยที่สุดคือ 10 ปี และข้อมูลจากการสอบถามเกี่ยวกับการมีคู่อภิเษกหรือแฟนที่ติดต่อทาง Internet พบว่า ในนักเรียนหญิงเคยมีคู่อภิเษกหรือแฟนทาง Internet ถึงร้อยละ 28.1 และร้อยละ 26.6 ในนักเรียนชาย (สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553) และจากข้อมูลในเวทีเสวนา “โครงการณรงค์ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น” ที่จัดโดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่

12 ตุลาคม 2553 ได้รายงานถึงข้อมูลจากที่ประชุมองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) เมื่อปี 2552 ที่ระบุว่า ค่าเฉลี่ยของหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ของทั่วโลกอยู่ที่ 65 ต่อ 1,000 คน โดยประเทศไทยมีผู้หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 70 ต่อ 1,000 คน ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงสุดของประเทศในทวีปเอเชีย (มติชนออนไลน์, 2553)

พฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นความปรารถนา เป็นจินตนาการถึงความต้องการ ในการแสวงหาคู่ครอง แสวงหาความสุขทางเพศให้กับตัวเอง และการมีกิจกรรมทางเพศทุกชนิด จะเป็นการกระทำเพื่อแสดงออกถึงการได้รับความพึงพอใจในเรื่องเพศ ที่เป็นการผสมผสาน การตอบสนองทางจิตใจและสรีรวิทยาต่อสิ่งเร้าที่มีทั้งภายในและภายนอก (สมภพ เรื่องตระกูล, 2550) โดยพฤติกรรมทางเพศจะเป็นการกระทำของการมีเพศสัมพันธ์ และการกระทำ การปฏิบัติที่ สนับสนุนหรือเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ อันได้แก่ 1) การสัมผัสเชิงชู้สาว 2) การใช้สื่อยั่วเย้าทางเพศ 3) การใช้สารกระตุ้นทางเพศ 4) การยั่วเย้าทางเพศด้วยการแต่งกายและการแสดงออก 5) พฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ 6) การผ่อนคลายอารมณ์ทางเพศ 7) การคบเพื่อนต่างเพศและการเที่ยวกับเพื่อน ต่างเพศ และ 8) การมีคู่อรัก คู่ครอง (กรมสุขภาพจิต, 2550) และจากการศึกษาของ อนงค์ ชีระพันธุ์ (2544) พบว่า พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเรื่องการมีประสบการณ์การคบหา เป็นแฟนกับ เพศตรงข้าม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อมีโอกาสอยู่ด้วยกันตามลำพังกับเพศตรงข้าม ได้มีการ จับมือถือแขน โอบไหล่-เอว ซึ่งกันและกัน จะเป็นสิ่งที่วัยรุ่นปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การกอดจูบ จูบไล่ กระตุ้นอวัยวะร่างกายให้กันและกัน และบุคคลที่วัยรุ่นทำกิจกรรมทางเพศด้วย ส่วนใหญ่เป็นแฟนหรือคนรัก และการศึกษาของ สมบูรณ์ จิตชาญวิชัย (2546) พบว่า อายุครั้งแรกของ การมีเพศสัมพันธ์คือ 12-14 ปี โดยมีกับแฟน สาเหตุเกิดจากอารมณ์ ความรัก ความอยากรู้อยากเห็น และโดนบังคับ โดยส่วนใหญ่ใช้บ้านแฟน บ้านตนเอง เป็นสถานที่ในการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนการป้องกันการตั้งครรภ์ใช้วิธีการกินยาคุมกำเนิด

ตามทฤษฎีระบบเพศสัมพันธ์ของ Abramson (1983) ได้อธิบายถึงการแสดงออกของ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นว่า ถูกควบคุมด้วยโครงสร้างทางสติปัญญา (Cognitive Structure) ของ แต่ละบุคคล โดยที่โครงสร้างทางสติปัญญานี้ เกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้รับข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ทางเพศ จากแหล่งต่าง ๆ ที่สำคัญ 4 ด้าน ด้วยกัน คือ 1) มาตรฐานของบิดามารดา 2) บรรทัดฐาน ของสังคม 3) วุฒิกาย และ 4) ประสบการณ์เรื่องเพศในอดีต และการได้รับข้อมูลจาก 4 ด้านนี้ Abramson (1983) กล่าวว่า ในเรื่องมาตรฐานของบิดามารดานั้นมีความสำคัญ เนื่องมาจากสถาบัน ครอบครัวมีความสำคัญและได้อยู่ใกล้ชิดกับวัยรุ่นมากที่สุด จากการที่บิดามารดาได้อบรมสั่งสอน มีการเฝ้าสังเกตติดตามดูพฤติกรรมทางเพศ พูดคุยสื่อสารเรื่องเพศ มีการแสดงออกในการกระทำ เรื่องเพศ หรือสื่อคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องบทบาททางเพศของตนเอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ที่บิดามารดา

ปฏิบัติให้บุตรได้รับรู้และเรียนรู้ จะทำให้เกิดการสะสม และเป็นสิ่งที่ตกค้างอยู่ภายในโครงสร้างทางสติปัญญา ที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของแต่ละบุคคลได้

การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ที่เป็นผลมาจากมาตรฐานของบิดามารดานั้น มีความแตกต่างกันในแต่ละสังคม โดยในสังคมไทยค่านิยม ทศนคติและแนวทางเกี่ยวกับวิธีการดูแลบุตรในเรื่องเพศนั้น ควรเป็นไปตามการยอมรับของสังคม และเ็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำในการอุปการะการเลี้ยงดูเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ข้อเท็จจริงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศ โดยที่บิดามารดาสามารถกระตุ้นให้บุตรคิดวิเคราะห์ เกิดพัฒนาการทางด้านความคิด (Cognitive Development) ทำให้เกิดความรู้อย่างถ่องแท้ (Enlighten) จนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะมีผลให้บุตรแสดงพฤติกรรมทางเพศออกมาได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย และตามพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป และการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นของบิดามารดา ที่เกี่ยวข้องในเรื่องเพศที่สำคัญอันได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ และการเฝ้าสังเกตของบิดามารดา (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ, 2552)

การอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นบทบาทของบิดามารดาในการดูแลเอาใจใส่ เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของบุตรทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ที่เหมาะสมกับวัย และช่วยให้บุตรสามารถควบคุมตนเองได้ (พูนสุข ช่วยทอง, 2548) โดยบิดามารดาควรทำหน้าที่ที่มีลักษณะขัดแย้งกันคือ ด้านหนึ่งต้องให้ความรัก ความอบอุ่น แต่อีกด้านหนึ่งต้องมีการควบคุม อบรมสั่งสอน ฝึกฝนให้บุตรมีวินัย การที่บิดามารดาต้องผสมผสานหน้าที่ทั้งสองด้านนี้เข้าด้วยกันจึงทำให้เกิดวิธีการเลี้ยงดูบุตรที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละแบบจะส่งผลต่อการพัฒนาของเด็ก (วิทยากร เชียงกูล, 2552) และวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันจะส่งผลให้มีพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างกันด้วย (ชลนิทรา แสงบุราณ, 2551) จากผลการศึกษาพบว่า บุตรที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่ำ จะมีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสดีกว่ากลุ่มที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูง (พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์, 2546) ส่วนรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จะเป็นการเลี้ยงดู ที่บุตรต้องอยู่ในระเบียบวินัยตามที่บิดามารดากำหนดไว้ หรือถูกควบคุมให้กระทำตามความต้องการของบิดามารดา จากการศึกษาพบว่า บุตรที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น เนื่องมาจากทัศนคติในเรื่องเพศของแต่ละบุคคล มาจากการที่บุคคลนั้น ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศในลักษณะใด ก็จะทำให้มีทัศนคติในเรื่องเพศลักษณะนั้น และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะเป็นการเลี้ยงดูที่บุตรขาดความอบอุ่นและขาดการได้รับการเอาใจใส่การสนับสนุนหรือคำแนะนำต่าง ๆ จากบิดามารดา ถูกปล่อยให้อะไรตามใจชอบอย่างไม่มีขอบเขต มีอิสระจากการควบคุมของบิดา

มารดา จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้น มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ชลนิทรา แสงบุราณ, 2551) วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแต่ละวิธี มีข้อดีและข้อบกพร่องที่แตกต่างกันไป จึงขึ้นอยู่กับภาวะที่พิจารณาในการเลือกวิธีการที่เหมาะสมของบิดามารดาแต่ละครอบครัวที่จะใช้กับบุตร เพื่อให้บุตรสามารถควบคุมตนเอง และมีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศได้อย่างเหมาะสม (วิทยากร เชียงกุล, 2552)

การสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับบุตรวัยรุ่น เป็นการให้ข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องทางเพศ เพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติในเรื่องเพศ ให้ได้ซึมซับทัศนคติและค่านิยมที่ดี ที่จะนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศได้อย่างเหมาะสม โดยบิดามารดาจะเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลด้านสุขภาพทางเพศแก่วัยรุ่นที่สำคัญได้ถึงร้อยละ 76 (Baraitser, Collander, & Home, 2004) บิดามารดาเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบุตรวัยรุ่นมากที่สุด จึงมีความเหมาะสมที่จะให้ความรู้ ปลุกฝังค่านิยมในเรื่องเพศ เพื่อให้บุตรมีประสบการณ์ ได้รับการเรียนรู้ในเรื่องเพศที่ถูกต้อง จากการที่พูดคุยซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จะทำให้รู้และเข้าใจบุตรว่าต้องการเรียนรู้อะไร มีความคิดเห็น และมีการปฏิบัติตัวในเรื่องเพศอย่างไร ถูกต้องหรือไม่ อีกทั้งสามารถให้ความรู้ทางด้านศีลธรรม จริยธรรมในเรื่องเพศกับบุตรร่วมด้วยได้ (จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์, 2543) และการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับบุตร จะเกิดประสิทธิภาพได้จากการที่บิดามารดามีความรู้ในการเลือกเนื้อหาอย่างครอบคลุม มีทักษะที่ใช้ในการสื่อสารที่เหมาะสมกับช่วงวัยของบุตร มีเจตคติที่ดีต่อเรื่องเพศ และมีความสะดวกใจในการสื่อสารเรื่องเพศที่ให้กับบุตร อีกทั้งควรมีความถี่ของการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลาย ๆ ครั้ง และปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความต้องการการเรียนรู้ของบุตร และจากผลการศึกษาของ Hutchinson (2002) พบว่า การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่น โดยที่พ่อแม่จะให้ความสำคัญในการสื่อสารเรื่องเพศแก่บุตรสาวมากกว่าบุตรชาย

การเฝ้าสังเกต เป็นการประเมินและติดตามของบิดามารดาเพื่อเฝ้าดูพฤติกรรมของบุตร ที่ช่วยให้บิดามารดาสามารถรับรู้ถึงบุตรกำลังทำกิจกรรมอะไร อยู่ที่ไหน อยู่กับใคร และกลับบ้านเมื่อไร (Dishion & McMahon, 1998) เมื่อบิดามารดาเฝ้าสังเกตติดตาม และรับรู้ถึงกิจกรรมของบุตรนั้น เ็นการช่วยลดการเกิดพฤติกรรมของบุตรที่เป็นปัญหาได้ เช่น การดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือกระทำการกิจกรรมใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย โดยการเฝ้าสังเกตของบิดามารดาจะต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้จากบุตร และมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยให้บุตรเปิดเผยข้อมูลกับบิดามารดา ให้ได้รับรู้ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับตนเองในขณะที่ได้รับการเฝ้าสังเกตติดตาม และบิดามารดาควรบอกถึงพฤติกรรมที่ควรและไม่ควรปฏิบัติให้บุตรรับรู้อย่างชัดเจน เพื่อลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

ตามมาได้ และขณะที่มีการเฝ้าสังเกตติดตามบุตร บิดามารดายังสามารถควบคุมพฤติกรรมของบุตรให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมได้ (Brooks, 2011) และจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการควบคุมติดตามที่ไม่ตั้งกฎเกณฑ์มากเกินไปของบิดามารดา จะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บุตรมีพฤติกรรมทางเพศเหมาะสม (Hutchinson, 2002) และการเฝ้าสังเกตของบิดามารดานั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นได้ (Angela & Laurie, 2003)

ถึงแม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเป็นจำนวนมาก แต่ยังพบว่าปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทยยังคงมีอยู่ และนับวันจะยิ่งรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และในบริบทของอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ที่เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจังหวัดที่ใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร ชลบุรี ที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ มีความสะดวกรวดเร็วในการคมนาคม มีศูนย์การค้าและสถานบันเทิงหลายแห่ง จึงเป็นสถานที่อิสระที่ให้วัยรุ่นได้นัดพบ นัดเที่ยว และมีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิด สนับสนุนกันตามลำพัง ซึ่งอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และเกิดปัญหาทางเพศอื่น ๆ ตามมาได้ อีกทั้งการเป็นแหล่งที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก บิดามารดา หรือผู้ปกครองของวัยรุ่นต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพนอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ ทำให้บทบาทในการอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อยลง ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นพยาบาลสาขาการพยาบาลเด็ก จึงเห็นความสำคัญในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น การที่จะสร้างเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้นั้น ประการหนึ่งนั้นควรเริ่มต้นจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศจากสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับวัยรุ่นมากที่สุด ในการศึกษาครั้งนี้ที่ศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ และการเฝ้าสังเกตของบิดามารดา ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น จึงมุ่งหวังให้นำผลจากการศึกษา มาเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนในการดูแล ส่งเสริมพฤติกรรมทางเพศ และกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น และผู้เลี้ยงดูเด็กต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ การเฝ้าสังเกตของบิดามารดา และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ และการเฝ้าสังเกตของบิดามารดา กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น
3. ศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ และการเฝ้าสังเกตของบิดามารดา ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น

สมมติฐานการวิจัยและเหตุผลสนับสนุน

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ การเฝ้าสังเกตของบิดามารดา

มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น

2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ การเฝ้าสังเกตของบิดามารดา สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้นได้

จากสมมติฐานข้อ 1-2 มีเหตุผลสนับสนุนคือ การตัดสินใจในการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น จะถูกควบคุมด้วยโครงสร้างทางสติปัญญาของแต่ละบุคคล โดยมาตรฐานของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรเกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญา ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดการคิดวิเคราะห์ มีการพัฒนาทางด้านความคิด (Abramson, 1983) การเลี้ยงดูบุตรในเรื่องเพศจึงเป็นภารกิจหนึ่งของบิดามารดาที่ต้องให้การอบรมเลี้ยงดู โดยให้บุตรได้เรียนรู้ถึงทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องในเรื่องเพศ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการสื่อสารเรื่องเพศถึงสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ จะทำให้วัยรุ่นสามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในการปฏิบัติเรื่องเพศอย่างเหมาะสมด้วยตัวเองเป็น (วิทยากร เชียงกุล, 2552) จากการศึกษาของ ชลนิทรา แสงบุราณ (2551) พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาในรูปแบบที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้มีพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างกันไป และการศึกษาของ วรณศิริ ปิ่นทอง (2549) พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่บุตรได้รับจากบิดามารดานั้น สามารถพยากรณ์พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นได้ และการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับบุตรนั้น เป็นวิธีการที่บิดามารดาต้องการส่งข่าวสารเรื่องการเปลี่ยนแปลงของร่างกายทางด้านเพศ การปรับตัวและการวางตัวกับเพศตรงข้าม ต่อบุตรวัยรุ่น (จันทร์วิภา คิลกัมพันธ์, 2543) และหากบิดามารดา มีการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตร ได้ชัดเจนเท่าใด ก็ยิ่งจะทำให้บุตรเข้าใจและสามารถนำสิ่งเหล่านั้นไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้มากขึ้น จากการศึกษาของ Hutchinson (2002) พบว่า การมีการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของบุตร และเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นได้ (Angela & Laurie, 2003) และการเฝ้าสังเกตของบิดามารดา จะเป็นการติดตามสังเกตถึงพฤติกรรมในสิ่งที่วัยรุ่นแสดงออกว่า ได้ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาอย่างไร (Hayes, 2004) และการเฝ้าสังเกตของบิดามารดาที่เหมาะสมนั้น จะทำให้บุตรและบิดามารดามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และสามารถควบคุมพฤติกรรมของบุตรให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมได้ (Brooks, 2011)

กรอบแนวคิดการวิจัย

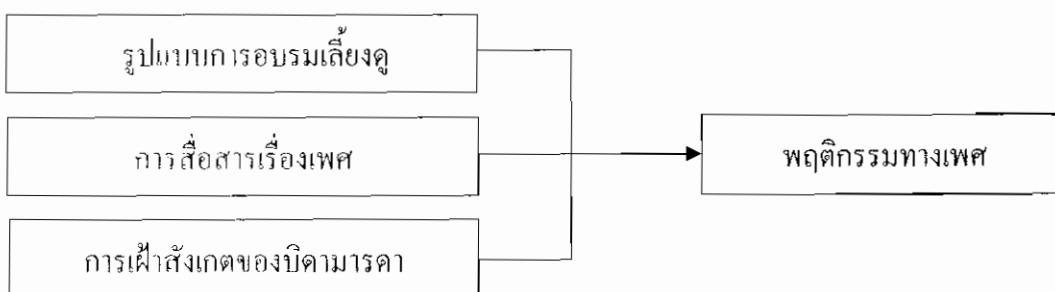
พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้นเป็นการกระทำของการมีเพศสัมพันธ์ หรือ การกระทำ การปฏิบัติที่สนับสนุนหรือเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ 1) การสัมผัสเชิงชู้สาวและ

การมีเพศสัมพันธ์ 2) การใช้สื่อยั่วทางเพศ 3) การใช้สารกระตุ้นทางเพศ 4) การยั่วทางเพศด้วยการแต่งกายและการแสดงออก 5) พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ 6) การพ่อนคลายอารมณ์ทางเพศ 7) การคบเพื่อนต่างเพศและการเกี่ยวข้องกับเพื่อนต่างเพศ และ 8) การมีคู่อรัก คู่ครอง (กรมสุขภาพจิต, 2550) ซึ่งการตัดสินใจในการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นนั้น Abramson (1983) กล่าวว่า จะถูกควบคุมโดยโครงสร้างทางสติปัญญาของแต่ละบุคคล ซึ่งการพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญานี้ ส่วนหนึ่งที่สำคัญจะได้รับมาจากมาตรฐานการเลี้ยงดูของบิดามารดา ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางเพศ และการเฝ้าสังเกตติดตามพฤติกรรมบุตร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุตรได้คิดวิเคราะห์ เกิดการพัฒนาทางด้านความคิด จนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ที่จะสามารถช่วยให้วัยรุ่นตัดสินใจในการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของตนเองที่มีทั้งภายในและภายนอกได้ โดยรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด (วิทยากร เชียงกูล, 2552) ส่วนการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น (พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์, 2546) และการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้น มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ชลนิทร แสงบูรณ, 2551)

การพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา หากบิดามารดาสื่อสารเรื่องเพศได้อย่างชัดเจนเท่าใดก็จะยิ่งช่วยให้บุตรเข้าใจ และสามารถนำสิ่งเหล่านั้นไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้มากขึ้น (วัลยา ธรรมพนิชวัฒน์, 2553) และสามารถทำนายการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นได้ (Angela & Laurie, 2003)

การเฝ้าสังเกตของบิดามารดาเป็นการติดตามสังเกตถึงพฤติกรรมในสิ่งที่วัยรุ่นแสดงออกว่าได้ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม (Hayes, 2004) และจากการศึกษาของ Lezin, Roller, Bean, and Taylor (2004) พบว่า การเฝ้าสังเกตของบิดามารดาช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เป็นปัญหาที่อาจเกิดกับบุตรได้

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive Correlational Research) เพื่อศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ การเฝ้าสังเกตของบิดามารดา ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น ประชากรที่ศึกษาคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2555 ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 89 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ การเฝ้าสังเกตของบิดามารดา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

วัยรุ่นตอนต้น หมายถึง นักเรียนเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของวัยรุ่นใช้ในการดูแล อบรมสั่งสอน และมีปฏิสัมพันธ์กับบุตร ซึ่งประเมินโดยใช้แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของ อรทัย เกตุขาว (2551) ที่แบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

การสื่อสารเรื่องเพศ หมายถึง การพูดคุย การให้คำแนะนำในเรื่องที่เกี่ยวกับเพศระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น โดยมีสาระของการพูดคุยที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องเพศ การเจริญเติบโตและพัฒนา การทางเพศ การดูแลสุขภาพอนามัยทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม รวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย ประเมินโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาและปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นกับผู้ปกครองของ นรมนต์ มหาศิริมงคล (2548)

การเฝ้าสังเกตของบิดามารดา หมายถึง การกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการติดตามสอดส่องดูพฤติกรรมของวัยรุ่นให้อยู่ในขอบเขตที่ถูกต้องเหมาะสม ประเมินโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาและปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการเฝ้าสังเกตของบิดามารดาของ นรมนต์ มหาศิริมงคล (2548)

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์และการกระทำ การปฏิบัติที่สนับสนุน หรือเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ได้แก่ 1) การสัมผัสเชิงชู้สาวและการมีเพศสัมพันธ์ 2) การใช้สื่อยั่วเย้าทางเพศ 3) การใช้สารกระตุ้นทางเพศ 4) การยั่วเย้าทางเพศด้วยการแต่งกายและการแสดงออก 5) พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ 6) การผ่อนคลายอารมณ์ทางเพศ 7) การคบเพื่อนต่างเพศ และการเกี่ยวข้องกับเพื่อนต่างเพศ และ 8) การมีคู่อรัก คู่ครอง ซึ่งประเมินโดยใช้แบบสอบถาม พฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของเยาวชนในสังคมไทยของ กรมสุขภาพจิต (2550)

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University